

MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTLARIDA RAQAMLI TEHNOLOGIYALAR ASOSIDA TA'LIM JARAYONI TASHKIL ETISH

Isabekova Dilafruz Shermirzayevna
Angren Universiteti o'qituvchi
E-mail: dilafruz.isabekova.87@mail.ru

ANNOTATSIYA

Maqolada maktabgacha katta yoshdagi bolalarni kasblar bilan tanishtirishda multimedia tehnologiyasidan foydalanish hozirgi kundagi global axborotlashgan davr talabi ekanligi bayon etilgan. Kasblar bilan tanishtirishda multimedia tehnologiyasidan foydalanganda bolalarni diqqat, xotira, tafakkuri, bilish jarayonlari rivojlanishi ham yoritilgan.

Kalit soʻzlar: Multimedia, animatsiya, tovush, zamonaviy kasblar, xotira, tafakkur, bilish jarayonlari, tehnologiya, taqdimot.

АННОТАЦИЯ

В статье указано, что использование мультимедийных технологий при ознакомлении детей дошкольного возраста с профессиями является требованием современного глобального информационного века, а также отмечается развитие у детей внимания, памяти, мышления, познавательных процессов при использовании мультимедийных технологий при ознакомлении с профессиями.

ABSTRACT

The article states that the use of multimedia technology in introducing professions to children of preschool age is a requirement of today's global information age. The development of children's attention, memory, thinking, cognitive processes when using multimedia technology in introducing professions is also highlighted.

KIRISH

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 11-sentabrdagi PF-158-son Farmoni 1-ilovasida maktabgacha ta'lim tizimini yangi bosqichga olib chiqish hamda davlat maktabgacha ta'lim tashkilotlarini 100 foiz kompyuter sinfi bilan ta'minlash orqali tarbiyalanuvchilarda boshlang'ich kompyuter savodxonligini ko'nikmalarini shakllantirish maqsad qilib olindi.¹Mamlakatimizda prezidentimiz

¹ "O'zbekiston — 2030" strategiyasi 2023 yil 11 sentabr.

tomonidan yosh avlodga berilayotgan e'tibor kundan kunga kuchayib bormoqda. O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha ta'lim tashkilotlari uchun „Ilk qadam“ davlat o'quv dasturi (takomillashtirilgan ikkinchi nashr) da ham o'z aksini topgan. Maktabgacha ta'lim va tarbiya- bolalarga ta'lim va tarbiya berishga, ularni intellektual, ma'naviy-axloqiy, etik, estetik va jismoniy jihatdan rivojlantirishga shuningdek bolalarni umumiy o'rta ta'limga tayyorlashga qaratilgan uzluksiz ta'limdir deb ta'kidlangan.¹ „O'zbekiston Respublikasi maktabgacha ta'lim tizimini 2030 yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida“ gi PQ-4312 da Maktabgacha ta'lim tizimini rivojlantirishning ustuvor yo'nalishlari quyidagilar deb belgilab berildi:

maktabgacha ta'lim sohasidagi me'yoriy-huquqiy bazani yanada takomillashtirish;

maktabgacha yoshdagi bolalarni intellektual, axloqiy, estetik va jismoniy jihatdan har tomonlama rivojlantirish uchun sharoitlar yaratish;

bolalarni sifatli maktabgacha ta'lim bilan qamrab olish ko'lamini oshirish, undan teng foydalanish imkoniyatlarni ta'minlash, mazkur sohada davlat-xususiy sherikchilikni rivojlantirish;

maktabgacha ta'lim tizimiga innovatsiyalarni, ilg'or pedagogik va axborot-kommunikatsiya texnologiyalarni joriy etish;²

Maktabgacha katta yoshdagi bolalarda kasbga qiziqishlarini shakllantirishimiz ularda kattalar mehnatiga bo'lgan xurmatni hamda mehnat tarbiyasini oshiradi desak mubolag'a bo'lmaydi. Bolalarni kasbga yo'naltirishning maqsadi- bolalarda kasblarga hissiy munosabatni shakllantirish, maktabgacha yoshdagi bolalarga o'zlarining kuchli tomonlarini mavjud faoliyatda ishlatish imkoniyatini berishdir.

Maktabgacha ta'lim tashkiloti pedagogi tomonidan tanishtirib boriladigan kasblar bolalarni kelajakda qanday kasbni egalasam ekan degan savol tug'ilishiga sabab bo'ladi. Chunki kun davomidagi faoliyatlarda kattalar mehnati bilan tanishtirib boriladi. Mehnat orqali kishilarga kelayotgan yaxshiligi haqidagi suhbatlar quriladi. Demakki maktabgacha katta yoshdagi bolalarni kasblar dunyosi bilan tanishtirib borish, zamonaviy kasblar haqida ma'lumotlar berish axborotlashgan jamiyatda zarur hisoblanadi.

Maktabgacha katta yoshdagi bolalarda kasbga qiziqishlarini shakllantirishda multimedia va media ilovalardan foydalanish (elektron ilovalar, interaktiv taqdimot) samarali natija beradi. Media ilovalarda kasb nomi, kasb egasi nima bilan shug'ullanadi, kasb quroli ko'rsatilib tanishtiriladi.

¹ O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha ta'lim tashkilotlari uchun „Ilk qadam“ Davlat o'quv dasturi 4-fevral 2022-yil.

² O'zbekiston Respublikasi Prezidentining „O'zbekiston Respublikasi maktabgacha ta'lim tizimini 2030 yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida“ 8 may 2019 yil PQ-4312 qarori.

Multimedia orqali tarbiyalanuvchilarning kasbga qiziquvchanlik xususiyatini oshirishi quyidagilar asosida namoyon bo'ladi:

1)Ekkranda ko'rsatiladigan ma'lumotga animatsiya samarasi berilgan bo'lishi va ular doimiy ravishda harakatlanib,jilolanib turishida;

2)Tovushda

3) Musiqada

4) Animatsiyada

5) Multifikatsiyada

Maktabgacha katta yoshdagi bolalarni tarbiyasini shakllanishida axborot texnologiyalari ya'ni multimedialardan foydalanish uni MTTlarda samarali qo'llash hozirgi kunning asosiy masalalaridan biri hisoblanadi.Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida bolalarni kasbga qiziqtirishda multimediadan foydalanish metodikasi ishlab chiqilmagani uchun tarbiyachi-pedagoglar multimedia vositalarini multimedia texnologiyasi sifatida qabul qilmoqdalar.¹Multimedia taqdimoti orqali kasblarni tanishtirsa ta'lim va tarbiya jarayonida rivojlantiruvchi materialni algoritmik tarzda har tomonlama tuzilgan ma'lumotlar bilan to'ldirilgan yorqin mos rasmlar tasvirlari tizimi sifatida taqdim etish imkonini beradi.Bunday holda, turli xil idrok kanallari ishtirok etadi, bu esa ma'lumotni nafaqat fatografik, balki bolalar xotirasida assotsiativ shaklda saqlashga imkon beradi.Ta'lim va tarbiya jarayonida kasbga qiziqish uyg'otish davomida multimedia taqdimotlaridan foydalanish diqqat, xotira, aqliy faoliyatning rivojlantiradi.

XULOSA

Xulosa qilib aytsam, o'yin orqali bolalarning turli kasblarga bo'lgan qiziqishlarini mustahkamlanadi va chuqurlashadi, mehnatga hurmat hissini tarbiyalanadi. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida katta yoshdagi bolalarni kasbga yo'naltirishda hozirgi zamon talabi bo'lgan axborot texnologiyasi kommunikatsiyasidan foydalanish maqsadga muvofiqdir. Kasbga yo'naltirishda tashkilot tarbiyachi pedagoglari ta'lim-tarbiyaviy faoliyatlari davomida, kasblarga oid, audio, video, DVD diskleri, televizor bir so'z bilan aytganda, multimedia orqali ma'lumotlar berish har bir kasbga tegishli bo'lgan asbob-anjomlarni multimedia orqali ko'rsatib tanishtirib borilsa, ularni kasb tanlashga bo'lgan qiziqishlarini yanada ortishiga va mustaqil kasb tanlashga yo'naltirgan bo'lamiz.

¹ <https://community.uzbekcoders.uz/post/maktabgacha-ta-lim-muassasalarida-axborot-texnologiyalaridan>

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI: (REFERENCES)

- 1.“O‘zbekiston — 2030” strategiyasi
2. O‘zbekiston Respublikasi maktabgacha ta’lim tizimini 2030 yilgacha rivojlantirish konsepsiyasi. 8 may 2019 yil PQ-4312
- 3.“Ilk qadam” (Takomillashtirilgan) davlat o‘quv dasturi.2022 yil.
4. F.K.Qodirova. „Maktabgacha ta’lim pedagogikasi” 2008 yil
- 5.O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Maxkamasining qarori. 11-iyun 2019 yil 487-son
- 6.<https://minikar.ru/uz/dengi/plan-po-proforientacii-dlya-doshkolnikov-iz-opyta-raboty-po-rannei/>.
- 7.WWW.lex.uz;
- 8.WWW.pedagog.uz.